

ТОШКЕНТ

ОКШОМЧИ

№ 182 (4281)
11 АВГУСТ 1980 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чика бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ИЛ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КОММУНИСТЛАРНИНГ АСОСИЙ ИЙГИЛИШИ

У. УМАРОВ,

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари.

Бугун шаҳар партия ташкилотларида навбатдаги ҳисобот-сайлов кампанияси бошланмоқда.

Бошланғич, цех партия ташкилотлари ва партия группаларида мунтазам ўтказилаётган ҳисобот ва сайловлар натта умумпартиявий аҳамиятга эгадир. Булар коммунистларга вақти-вақти билан қилинган ишларнинг якуини кўриб чиқишга, ютуқ ва камчиликлари чуқур таҳлил этишга, партиявий ишлари янгида тақомиллаштириш бўйича тадбирлар белгилашга ёрдам беради.

Демократик централизм принциплари кўра ҳисобот ва сайловлар партия группалари ва цех партия ташкилотларида бошланади. Бу ерда сиёсий ва ташкилий ишларнинг дастлабки якуини кўриб чиқилади. Шу йилнинг октябрь-ноябрь ойларида эса бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов партия йиғилишлари ва конференциялари бўлиб ўтади.

Хар бир ҳисобот-сайлов кампаниясини ўтказишда ўзига хос хусусиятлар ва коммунистлар олдига турган вазифалар қанчалик тўла ҳисобга олинса, у шунчалик катта самара беради, партия ташкилотлари фаолиятига амалий ва фойдаланиш таъсир кўрсатади.

Бу йил партиянинг барча звеноларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари бўлиб ўтади. Бошланғич партия ташкилотларидаги ҳисобот-сайлов йиғилишларидан сўнг районлар, ХХПШ шаҳар ва ХХ округлар партия конференциялари, Ўзбекистон Коммунистик партиясининг ХХ съезди бўлиб ўтади.

Тошкентнинг коммунистлари, барча меҳнатқилларни КПСС Марказий Комитетининг июнь (1980 йил) Пленумининг партия ХХVI съездини чақириб туғриқонди қарорини зўр кувонч ва чуқур қониқиб ҳисси билан кутиб олдилар. Партия Марказий Комитетининг Пленуми қарорлариди, КПСС Марказий Комитетининг Бош

қарорларига тўла мувофиқ суратда йўналиш ва характер касб этилишидан далолат бериб турибди. Эришилган бу муваффақиятлар тошкентликларнинг ривожланишига, уларнинг сиёсий ва меҳнат партия ташкилотининг аниқ мақсадага қаратилган ташкилотчилиги ва сиёсий ишларининг, КПСС Марказий Комитетини ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг йўналишида ривожланишига тўғрисидаги доимий ғамхўралигининг натижасидир.

Олдинда янги мураккаб вазифалар турибди. Саноят ишлаб чиқариш ҳақми 1980 йилда 1979 йилга нисбатан 9,5 процент ошиши керак. Ҳақ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариши янгида юксалтириш суръатлар билан ўстириш кўзда тутилмоқда.

1980 йилда капитал қурилиш планига кўра фақат маҳаллий Советлар йўли маҳаллига 200 миллион сўмлик асосий фондларни ишлаб чиқариш кўзда тутилган. Бу эса ўтган йилнинг шу давридан даражадан 15 процент кўдир. Ил. охиригача 350 минг квадрат метр турар жой, бир қатор умумтаълим мактаблари, мактабгача болалар муассасалари, савдо ва умумий оғдатлаш корхоналарини қурилишига таъинириш вазифаси турибди. Шу нисбатан рўйхатдан ҳам коммунистлар, Тошкентнинг барча меҳнатқиллари олдига қанчалик тизим вазифалар тургани кўришиб турибди. Навбатдаги ҳисобот-сайлов партия йиғилишлари ва конференцияларида коммунистлар ўз этиборларини биринчи навбатда ана шу вазифаларга қаратишлари керак.

Ишлаб чиқариши ривожлантириш, ишлаб чиқариш резервларидан тўлароқ фойдаланиш, иш уюви ва сифатини ошириши таъминлаш, илмий-техника тадқиқоти суръатларини янгилаштириш сизинга долзарб масалаларни ҳал этишга коммунистлар этиборини қаратиш зарур. Меҳнат ва ишлаб чиқариш интиқоми, ҳар бир иш жойида, ишлаб чиқаришнинг ҳар бир звеносида уюшқонлик ва тартиб масалалари ҳар томонлама муҳима этилиши доим. Ҳар бир коммунист белгиланган режаларини муваффақият билан амалга ошириши янгида асосий йўналишга қаратиш керак.

Тошкент метрополитенини қурилиши муваффақият олиб бориляпти. Муддатдан анча илгари «Октябрь революцияси» станциясида «М. Горький» номли майдон» станциясигача биринчи линиянинг иккинчи участкаси қурилишига таъиниришга шай қилиб қўйилди.

Шаҳар халқ хўжалигининг бошқа тармоқларида ҳам муайян ўзгаришлар рўй берибди. Транспорт, алоқа, савдо ва маъиший хизмат кўрсатиш, фан, маданият, соғлиқни сақлаш ва ҳалқ маорифи корхоналари ва ташкилотларида ишларни янгида ахшиллашга эришилди. Натижалар шаҳар эконо-

Йиллик план—муддатидан илгари

ШАҲАР ИНДУСТРИЯСИ ОДИМИ

Ўзбекистон пойтахти индустрияси коллективлари КПСС XXVI съездини муносиб меҳнат тўхталари билан кутиб олиш учун интиқилиб, мусобақада янги чўқилар сари интиқилишти. 29 июлда санаот маҳсулоти реализация қилиш ва асосий халқ хўжалиги буюмларини ишлаб чиқариш бўйича етти ойлик давлат плани бажарилиди.

Бу Ўзбекистон пойтахти санаот корхоналари, транспорт ва алоқа корхоналари коллективларига 1980 йилнинг январь-июль ойлари учун санаот маҳсулоти реализация қилиш бўйича белгиланган планига 101,8 процент адо этиш ниятини берди. Меҳнат уюмдорлиги топишиқрича нисбатан 1,3 процент ўсди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўстириш суръати ўтган йилнинг шу да-

рига нисбатан 107 процентини ташкил этди, меҳнат уюмдорлиги эса 1979 йилнинг январь-июлига нисбатан 5 процент ўсди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг юксалтириш хисобига ўсиши 77,3 процентини ташкил этди.

Товар маҳсулот реализация қилиш бўйича давлат топишиқрича шаҳарнинг барча районлари билан

Шаҳар районлари	Реализация буйича планини бажарилиши (процентларда)		Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати (процентларда)		1980 йилнинг ин-теграл социалистик мажбуриятларини бажарилиши (процентларда)
	1980 йил охирига	1980 йил январь-июль ойларига	1980 йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати	1980 йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати	
Шаҳар буйича	102,6	101,8	105,7	107,0	121,0
Акмал Икромов райони	103,6	101,8	105,3	104,2	149,9
Киров райони	103,2	102,3	105,8	106,2	103,9
Куйбўсов райони	101,7	101,4	102,4	103,5	127,9
Ленин райони	100,6	101,0	107,0	106,3	84,0
Октябрь райони	103,5	102,5	101,1	101,7	109,6
Собир Раҳимов райони	103,3	102,9	105,4	106,8	104,4
Сергели райони	100,8	101,6	107,7	113,6	116,0
Фрунзе райони	107,2	100,6	100,3	102,3	100,5
Чилонзор райони	102,6	103,3	108,7	108,9	108,0
Ҳамза райони	101,9	102,2	110,2	110,2	106,0

1980 йилнинг 7 ойи мобайнида Тошкент санаоти планга қўшимча 31 миллион 873 миң сўмлик маҳсулот реализация қилди. Шу жумладан, Акмал Икромов райони 1.184 миң сўмлик, Киров райони 2.258 миң сўмлик, Куйбўсов райони 4.286 миң сўмлик, Ленин райони 3.003 миң сўмлик, Октябрь райони 3.130 миң сўмлик, Собир Раҳимов райони 3.781 миң сўмлик, Сергели райони 1.347 миң сўмлик, Фрунзе райони 1.201 миң сўмлик, Чилонзор райони 1.453 миң сўмлик, Ҳамза райони 11.230 миң сўмлик планга қўшимча маҳсулот реализация қилди.

Ишлаб чиқариш ҳажмининг юксалтиришда трактор заводи, «Ўзбекхлоп» аш бирлашмасининг машинасозлик заводи, «Ташавтоматина», «Эталон», электротехника, электрон техника, «Среднеаэроавтоматина», кўн-мўйна заводлари, «Компрессор» заводи, полицилин ремонт заводи, махсус мебошлар, синтетик юнни воситалари, электр рўзгор буюмлари заводлари, 10-автомобиль ремонт заводи, «Чевар» ти-

кувчилик бирлашмаси, «Ўзбексельмаш», «Кичик тонг» тикувчилик бирлашмаси, «Матбуот», Тошкент мармар, «Тошкент» мебель, «Ташкентлеб» бирлашмалари; «Ўртоқ» коьдиртер фабрикаси, мебель ойналари, бади буюмлар, «Сувенир» фабрикалари, Тошкент уйинчоқлар фабрикаси, ула-элик фабрикаси, Модлар уйи, курилиш мате-риаллари комбинати, ёғ-мўна комбинати, 2 ва 4-дон маҳсулотлари комбинатлари, 2-уйсалоқ комбинати ва бошқа корхоналар юксак кўрсаткичларга эришдилар.

Кўпгина корхоналар ўзларининг шартномадаги мажбуриятларини амалга ошира бориб, муҳим халқ хўжалиги буюмлари ишлаб чиқариш бўйича топишиқрича муваффақиятли адо этишди.

Шу билан бирга 1980 йилнинг етти ойи мобайнида шаҳарнинг тўрт корхонаси маҳсулот реализация қилиш бўйича план топишиқрича унда-лиш олмади. Бу «Ташхизмобил» заводи ва картон таралар заводи (Ленин райони), Хўнасов номли пойаб-зал фабрикаси (Фрунзе райони), 10-босма-

Шаҳримиздаги 1-босмахона коллективи ўрғасида КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақа нонгамоқда. Фаол мусобақачи таловчи Мавжуда Фаизова ҳам фаол иштирок этмоқда. У шу кунларда нуқул топшириқларини 120 процентдан бажариб, ҳаммаси дугоналарига намуна бўляпти.

ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИГА—КЕНГ ИЛ

Ўтган йилдан кўн

Тошкент ула-элик ҳалот меҳнати натижасиди коллективни беш йилликни якуини Янгида асосий меҳнати кенгайтириб, талайгина янги маҳсулотлар ишлаб чиқариш кўлига қўйди. Булар кўнбўйи қилиди «Ташавтоматина» ва «Шаҳар ўртоқ» болалар набори, ўнлаб халқ йилиг лосьонлар, шампулар, кремлар-дир.

Ишлаб чиқаришга жорий этилган янги маҳсулотлар корхонада сифат ва самарадорлик учун олиб борилаётган оммавий курилишга қўйилди. Бу рағбат муносиб ҳисса қўйибтаган экспериментал лаборатория цехи коллективининг

Шу кунларда корхонанинг ҳар бир цех ва участкасида якуини йил топишиқриқларини муудатидан илгари бажариш учун кураш кенгаймоқда. Фабрикада йил бошидан бери 21 миллион сўмликдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқаришда, ўнлаб халқ йилиг лосьонлар, шампулар, кремлар-дир.

Фабрика бу йил 35 миллион сўмлик ула-элик маҳсулотлари реализация қилди. Бу ўтган йилдан беш миллион сўмлик кўн-бўйи қилинди.

«Специальконструкция» трести 26-монтаж бошқармасининг коллективни шахримизнинг зарбдор курилиши — телевизион минара объектини бунёд этишда фаол иштирок этмоқда. Ҳозир мураккаб металл конструкциялари монтаж қилиниб, минара тобора юқорига буй чўзмоқда. Сиз мана бу суратларда ана шу зарбдор курилиш ҳаётидан лаҳзалар кўриб турибсиз. Пастда — смена-олини топишиқриқларини ортиги билан адо этиб, баранамил меҳнат қилган илгор монтажчи курувчилардан С. Матвеев ва И. Юлгани ўртоқлари: унда — зарбдор курилиш — телевизион минара курилиши манзараларидан бири.

М. Нуриддинов фотоси.

ЯНГИ ТЕХНИКУМ ОЧИЛДИ

Республикамиз ўрта махсус ўқув юрталари на-торига яна бир йилги билим уюғи қуришди. У совет савдоси техникумининг собиқ ёноси (Ш. Руставели кўчасида) ташкил қилинган коммунал хўжалиги техникумидир. Янги ўқув дар-гоҳининг коллективни ўқув йилини бошлаш учун қизгин таънаргарлик ишларини олиб беришди. Техникум директори ДИРОМ АҲМАДЖОНОВНА ТЕШАБОВА муҳбиримизга бундай деди:

«Бизнинг ўқув юр-тига брдамини бермоқ-тимиз республикадаги техникумларнинг ик-ки юз ўн саккизинчи-сидир. Дастлабки фао-лиятимизни бошлаш учун республика ком-мунал хўжалиги ми-нистрлиги янқидан ота-ртиқ малакали ўқи-тувчи ишга олинди. Техникум асосан ша-ҳарлар хўжалигини бошқарувчи мутахас-сишларни тайёрлайди. Суз таъминоти, кана-лизация, оқар су-ларни тозалаш, уй-жой ва жамоат бинолари-

ни техникавий эксплу-атация қилиш насоблар бўйича техник мута-хасислар тайёрлана-ди. Техникумин битир-мавлар уй-жой экспла-тацияси идоралари, суз ташкилотлари, конст-рукторлик бюорлари ва бошқа жойларда

«Шахтар» муваффақиятга эришди (Старухин). Ҳисобни тенглаштиришга ҳаракат қилган динамометр низоҳат учра-шу туғашига 10 минут қолганда жавоб тўпини киритдилар (Чмпа). Аммо яна уч минут ўт-ган юнчилар равиола-ри дарвозасига иккинчи тўпини киритиб, 2:1 ҳи-собида галабини ва у билан бирга фархри совринни йўлга кирит-дилар.

Латин Америкасидаги қайтарилмас ўзгаришлар

Кейинги вақтларда гурбий ярим шарда со-дир бўлаётган феолиал-посеволар жакон жамо-атчилигининг этиборини тобора кўпроқ жалб этмоқда. Мана бир не-ча ойдирки, Никарагуа, Сальвадор, Ямайка, Гренада каби мамлакатларнинг номи газеталарнинг саҳифаларидан тушмапти. Июль ойи-нинг ўрталаридан бош-лаб уларга Боливия ҳам қўшилди.

«Жаҳоннинг шу райо-нидаги воқеаларнинг ривожланиши бир-бири-га керама-карши бўл-ган икки тенденция —

халқ озолиди, демокра-тик характерининг ўсиб бораётганлиги ва импе-риалистик давлатлар, биринчи навбатда АКШ бу ерда ўзининг ҳуку-ронлигини сақлаб қо-лишга эки қайта тик-лаш интилаётганлиги билан белгиланади.

Маълумки, Вашингтон узок йиллар мобайнида Латин Америкаси мам-лакатларининг сувере-нитетини поймол этиб келди. АКШнинг нефть, бенан ва бошқа «киро-лар» Венесуэла нефти-ни, Куба шакарини, Бо-ливия қалайини, Гайана

боқисларини ўз мулки деб ҳисоблаб келдилар. Америка, Англия, Кана-да монополиялари ма-ҳаллий меҳнатқилларни эксплуатация қилиб, не-ча ўн йиллар мобайни-да ҳаддан ташқари бой-лик ортирдилар. Аме-рика кул йиллар дао-мида ўзини Панама ка-налининг ҳамда Латин Америкасидаги суверен давлатлар территорияси-да жойлашган стратегик жихатдан муҳим бўл-ган бошқа жойларнинг хўжайини деб ҳис қи-либ келди.

Уз-ўзидан равионки, Латин Америкасининг халқлари бундай аҳо-лига тоқат қилишни иста-май, АКШнинг ҳукмрон-лигига қарши, Америка монополиялари ва улар-нинг иттифоқи қўриқчи-ларнинг равиқцион қарб-би режими ва диктатор-ларнинг жабр-зўлматига қарши тобора қатъат кураш курашдилар ва курашмоқдалар.

Бугунги кунда Латин Америкасининг сиёсий ҳаритаси қандайлигига ҳарекат шикдат билан қарайди. Социалистик Куба билан бир қаторда сиёсий ва иктисодий мустаклилик бўлган умумий иш-тиб билан бирлашган бошқа мамлакатлар ҳам пайдо бўлди. Никарагуа, Гайана, Ямайка, Грена-да шулар жумласидан-дир. АКШнинг жанубий қўлиси — Мексика му-стакил сиёсий йилин ў-казиб келмоқда. Сент-Люсия ва Доминикадаги мустакил режимилар аз-гардиларди. Сальвадор халқи курашни тўтос-сиз давом эттирмоқда.

Латин Америкасида империализмга қарши ҳарекат шикдат билан ривожланиб бораётган-лигиндан ҳамда Бозор-лардан ва арзон хом бир қанча мамлакатлар мум-кинлигиндан қўти ўнган Вашингтон у ерда ўзи-нинг позицияларини му-стаклашга урин-моқда, бунда у ҳеч қан-дай воситалардан тап-тормайди. Вашингтон Кубани иктисодий қа-мал қилмоқда ва Ника-рагуага қарши психо-логик урушни қўлламоқ-да. Гренаданинг кону-рий ҳукумати ва аде-риб ташлашга ва Суве-ринага Бостирб ки-ришини уюштиришга уринмоқда. У Аргенти-на, Венесуэла ва Латин Америкасидаги бошқа бир қанча мамлакатлар ни мустакил ривожла-

планини ишлаб чиқ-ди. Бу ҳукумет мустакил ташки сёсат ўтказиб келмоқда ва Америка монополияларининг ик-тисодий ҳукмронлигига бўйсунидан беш тор-тоқмоқда. МРБнинг Яма-йкадаги феолият ҳозир Чилида фашистлар ис-бни ерафасидан каби жуда кучайиб кетди.

Вашингтон гурбий эрим шар мамлакатла-рида империализмга қарши озолиди ҳарак-ти кучайиб бораётган-лигини тўтатишга ури-ниб, шу районда тобора кўпроқ курулиш пеш қилмоқда. Куба соци-аларни янқиди мегоар-теки бошқармаси ре-жимлар тез-тез ўтқа-риб ўтирилмоқда. Пента-гон янги курулиш сиё-сий кураётган Бьекес оро-ли-

да шароит овозлари тинмапти. Август ойи-нинг дастлабки кунла-рида АКШнинг янқиди да тузилган Керби опе-ратив қўлишмасининг катта маневралари ўт-казилди. Ана шу қўлишма АКШнинг мажкур райо-ндаги ҳаётий манфеат-ларини ҳимоя қилиши керак эмши.

Аммо Латин Амери-касида содир бўлаёт-ган ўзгаришлар қайта-рилмас ўзгаришлар-дир. Қўшма Штатлар та-рих йилдигарини орқа-га бура олмайдди. Со-циалистик Кубанинг му-ваффақиятлари, Ника-рагуадаги революция-нинг галабини бунинг исботидир.

Т. КУДРЯЦЕВА.
(ТАСС).

КОММУНИСТЛАРНИНГ АСОСИЙ ЎНГИЛИШИ

(Боша 1-бетда).

Бу яна шунинг учун ҳам муҳим, ўтган йил-у етти ой ичидан иш якуналарига кўра бир қатор саноат корхоналари беш йиллик тошйиқларидан оғирда қолдиришга йўл қўйди. Қашгал қурилишда мавжуд бўлган камчиликларнинг кўпига барҳам бера олмадик, «Компрессор», махсус мебеллар, электрон-техника заводларида, «Среднеэлектронпарат» бирлашмасида ва бошқа бир қатор корхоналарда реконструкция муддатлари чўзиб юборилмоқда.

Хозирги пайтда ҳар бир меҳнат ҳафтаси, ҳар бир иш куни ҳисобда. Бу эса партия ташкилотларида хўшамалликка бериш шарт бўлмаслиги доим дсмадик. Ҳисобот-сўйлов йилликлари мубайнада мавжуд ресурсларни ҳар томонлама муҳофизат қилиш, ҳар бир участка, бўлим, цех, корхона, ҳар бир бўлими, қурилиш ва транспорт ташкилотлари ишларини чуқур қаттиқ принципаллик ва ўз-ўзини танқид рўйида таҳлил этиш, план ва социалистик намуна-бўйликларнинг бажарилишини ҳар сўзига таъминлаш юксалидан кўнкрет чоралар кўриш керак.

Меҳнатқашларнинг ижодий активлигини янада ошириш, оммавий социалистик мусобақани ривожлантириш ишлаб чиқариш самаралорини оширишнинг сингаллар реалери ҳисобланади. Шу мулоҳазалар шўҳарнинг қўллаб муҳабат коллективларида Ушуги Октябрнинг 63 йиллигига 1980 йил пиланини бажариш юксалидан баъанпарварлик ташаббуси кенг қўл очилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездини мубосба ҳақида олиш юксалидан социалистик мусобақа ўтказиш тўғрисидаги қарорини шўҳар партия ташкилотини коммунистик бунёдкорликнинг барча соҳаларида янада илҳомлаш, ижодий меҳнат, янги муваффақиятга дэъват сифатида кўтиб олди.

КПСС Марказий Комитети коммунистлар, барча меҳнатқашларни мусобақа ташаббускорлари навидан боришга, ўзини беш йилликнинг ақилолчи йили пиланини муваффақиятли бажариш ва ошириб бажариш учун бутун куч-гайратни сафарбар этишга, ишга тўхтиб қолмаган объектларни ўз вақтида фойдаланишга топшириш ва уларнинг ишлаб чиқариш қувватларини ўлалаштиришга, чала қурилиш ва ўриятилмаган дастгоҳлар ҳажмини камайтиришга. Ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили—1981 йилда халқ хўжалигини таъминлашга даъват этди.

Ҳисобот ва сайловлар даврида коммунистлар эътибори ана шу муҳим вазифаларни ҳал этишга қаратилиши, бу вазифаларни бажаришга эса бошлангич, цех партия ташкилотлари, цех партия гуруҳларининг барча ташкилотчилик ва сиёсий ишлари бўйсундирилиши зарур.

Коммунистлар фақат ишлаб чиқариш масалалари билангина шўғуллангич қолмайдилар. Бошлангич ва цех партия ташкилотлари, партия гуруҳларини қундалик гоивий-тарбиявий фаолиятини маркази бўлишга

ри доим. Цехлар, участкалар, сменалар, бригадалар, бўлимларда — ҳамма жойда улар коллективни жипелаштиришга, кишилар билан оқилола индивидуал иш олиб боришга, уларнинг ижодий активлигини, меҳнат ва турмуш маданиятини оширишга, янгиликни ҳис этиш тугитусини ривожлантиришга даъват этилганлар. Ҳисобот ва сайлов мубайнада коммунистлар олдида қўйилган вазифа — Тошкент коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намуналик жамоат тартибни ўриштирган шўҳарга айлантириш вазифасини қандай ҳал этишга ўтирилиш зарур. Кишиларни тарбиялашга, айнаса ишларни совет ва танпарварлиги ва социалистик интернационализм, юксак сиёсий хўшрелик, душман идеологиясига мубосба, янгилик, бюрократизм, беэҳтиборлик, бюрократизм ва жамоатчиликка эид бошқа қурилишларга қарши қатъий кураш олиб бориш рўйида тарбиялашга эътиборни янада кучайтириш керак.

Ҳисобот-сўйлов йилликларида ташкилот-партиявий ишларни такомиллаштириш масалалари етакчи ўринлардан бирини ағгалом доим. Шўҳар партия ташкилотлари ҳозирги пайтда 2061 бошлангич, 2380 дан эид чех партия ташкилотлари ва 2728 партия гуруҳлари бор. Улар ўз сафарига 93 мингдан эид коммунистик бунёдкорликни бажаришга қаратилган ишларни такомиллаштириш масалалари етакчи ўринлардан бирини ағгалом доим. Шўҳар партия ташкилотлари ҳозирги пайтда 2061 бошлангич, 2380 дан эид чех партия ташкилотлари ва 2728 партия гуруҳлари бор. Улар ўз сафарига 93 мингдан эид коммунистик бунёдкорликни бажаришга қаратилган ишларни такомиллаштириш масалалари етакчи ўринлардан бирини ағгалом доим.

Ҳисобот-сўйлов партия йилликларида муваффақиятли уларга таъбиргарлик кўриш ва ўтказишга кўп жиҳатдан боғлиқдир. Ҳисобот доқдаларининг асосий хўжалик-сиёсий вазифаларини ҳал этиш бўйича партия ташкилотлари ишларининг ҳар томонлама, ўз-ўзини танқид рўйида таҳлил этилган бўлиши тўғрисида гамхўрлик қилиш муҳимдир. Уларда ҳисобот даврида партия бюроси ёни партия ташкилотининг секретари, партия гуруҳларининг ташкилотчиси нималар қилган, қандай ишлагани аққол кўришиб туриши керак. Партия аъзолари ва кандидатларининг аҳлилик билан йиллишга қолдишлари, уларнинг ҳисобот доқдаларини муҳофизат қилишга ақтия қатнашишлари ҳисобот-сўйлов йиллигини муваффақиятнинг муҳим шартидир.

Шу факт характерликни, республика пойтахтининг партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловларга таъбиргарлик аича олдиндан кенг тус олиб кетди. Ҳамма жойда партия гуруҳлари ташкилотчилари ва цех партия ташкилотчиликнинг семинарлари ўтказилди. «Микрон», трактор, электрон-техника, «Таштекстальмаш» заводлари, тўқимачилик комбинати, Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Қизил

тоғ», Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номидаги бирлашмалар, «Висотстрой», 153-курлиш трестлари ва бошқа қўллаб корхоналарнинг партия қўйи асноларига йиллишларга таъбиргарлик юксак ташкилий савияда ўтди.

Шўҳар партия комитети, район партия комитетларининг бюрорларида ҳисобот ва сайловларга таъбиргарликнинг ботиши муҳофизат этилди. Цех партия ташкилотлари секретарлари ва партия гуруҳларининг ташкилотчилари билан «Амалий урчушулар давраси» кенгашлари ва бошқа тадбирлар ўтказилди. Буларнинг ҳаммаси, шак-шўбақаси, ҳисобот-сўйлов маълумотидаги савияга таъбиргарлик қилади, ҳар бир йиллишда партиявий ишларнинг натижалари, коммунистларнинг беш йиллигини муваффақиятли бажариш, КПСС XXVI съездини мубосба кўтиб олдиш бўйича вазифаларни тўғрисида амалий принципал сўҳбат бўлишига ёрдам беради.

Шўҳарда йилдан-йилга партия ташкилотлари секретарлари, бюрор аъзолари, партия гуруҳлари ташкилотчилари, бошқа сайлов ақтининг сифат состави ақчилигиб борилади. Шўҳар партия комитетининг шўнга ишончи комитли, бу йил ҳам партия ташкилотларини раҳбар органларига энг ақтия, янгор, мубосба коммунистлар ишчилар, халқ хўжалик мутахассислари, ишлар, хотин-қизлар сафаридан партия ташкилотларининг раҳбар органларига қирадилади.

«Таштекстальмаш» заводи слесарлар бригадари М. Мўрдинов, партия XXV съезди делегати, тракторсоз А. Федюшина, Социалистик Меҳнат Қўрамови, йнгирувчи Б. Жўраева, «Висотстрой»нинг таъкил қурувчиси М. Ҳабибуллаев, Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси Н. Маннопов, электрон-техника заводининг соловчиси А. Мухамедов ва бошқа шу сингари қўллаб илорлар, қимматли ташаббускорлари бошлаб берган кишиларнинг номи кенг маълумдир. Тошкент ишчи тўғрисидаги авиация шўҳарида шўнлай ишлар сайланган партия органларида коммунистлар фаҳри бўлишлари, улар намунаси эса ҳаммасларини янги марраларга аришишга рўхналарини тўғрисида гамхўрлик қилиш муҳим аҳамиятга эгадир.

Шўҳар партия ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар, КПСС XXVI съездини ўзбекистон Компартиясининг XX съездини мубосба кўтиб олишга ҳозирлик Тошкент коммунистларининг, барча меҳнатқашларининг меҳнат ва сиёсий активлигини янада кўтартиришга, ўзини беш йиллик ва унинг ақилолчи йили топшириқларини муваффақиятли бажариш, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили—1981 йилда барқарор ишларни таъминлаш учун социалистик мубосбақани кенг тус олдиришга, шак-шўбақаси, янги, илҳомлаш омили бўлиб қолади.

Беш йиллик вахтасига

Пешқадам корхонада

Тошкент кўгирчоқ фабрикаси ишчилари КПСС XXVI съезди шарафига юксак меҳнат кўтаринкилиги билан меҳнат қилмоқдалар.

Беш йиллик пиланини 1 декабрда бажаришга йилликда амалга оширган улкан ишлари хўсусидан тап кетганда «Халқлар дўстлиги» комплексининг илжойи йўл. Аяни дамларда пойтахтининг улкан ва кўркам майдонида Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик шарафига ўриятилган ёдгорлиқни барпо этиш билан икки мингта янги бинокор шўғулланмоқда. Тошкентнинг энг байқордор, энг таъбирбали бинокорлари ишга бошлаган йиллишмоқда. 1980 йил — майдон комплексини қурилишида сўнги ҳал қилувчи йилдир. КПСС Марказий Комитетининг шу йил июль Пленумида КПССнинг навбатдаги съездини ўтказиш ҳақидаги қарордан рўхнаган бинокорлар, сантехниклар, пардословчилар ва комплекс қурилиш билан боғлиқ бўлган барча қурувчилар ўзинини беш йиллик пилан ва топшириқларини муддатидан илгари муваффақиятли адо этиш, қурилиш ишлари сифати ва самардорлигини ўстириш учун съездодаги социалистик мубосбақасини авж олдириб юборишган.

11-курлиш трестининг Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари кавалери Мухтор Ҳабибуллаев бошқиб бригадасида турли қилувчи вақтларда бажаришга иштирок этган Татар Фарҳод Ханов, рус Александр Путинцев, ўзбек Маннопов Аҳмедов, авар Долгат Микаэлов, украин Николай Бачко, корей Николай Ли... Коллективнинг аъзолари худди бир оила фарзандларидай ишламоқдалар. Улар бир-бирини устоз, бирлари бугун эришган марралар ҳаммаслари учун эртанги кун нормасиде беллишмоқда.

— Бизнинг бригадаси азмасига бу комплексдаги масъу-

С. ХОЖИЕВ. Суратда: 1981 йил ҳисоботи меҳнат қилган беш йиллик қўрамовлари Маъмура Қўйлолова ҳамда Хафиза Қўйлолова.

— Маёна ҳозир меҳнат қилганилар монтаж қилишни муддатидан илгари тугалдик, — дейди М. Ҳабибуллаев. — Муҳаббатларининг фирмига, бу ишни сифатли адо этдик. Бу билан комплекс бригадаларнинг имкониятлари катта эканлигини, пудрат усулини турар жойлар қурилишига янада эътибор берилди. Бригададаги ишчиликда икки беш йиллик пилани бажаришга сўз беришган эди. Хозир ўн биринчи беш йилликнинг сўнги йили ҳисобига иш бажаришга.

Бригадада нуқсонсиз меҳнат табели бор. Унга қурувчилар томонидан бажаришнинг ишнинг сифати, меҳнат интизомининг бўлиши ҳолати, ибратли ташаббуслар қўйиб борилади. Агар қурувчилар интизомини бузса, бригада советининг қарорига кўра меҳнат табелига белги қўйилиб, у муқофотдан маҳрум этилади.

«Халқлар дўстлиги» майдони комплексининг ноёи ношооти ҳисобланган «Халқлар дўстлиги» саройи қурилишида М. Каримов, В. Скородогаченко бошқиб бригадалар ҳам графикадан ўзай ишлашмоқдалар. Пойтахтининг бу муҳим комплексини қурилишида меҳнат қилган шўҳарини бинокорлари барча куч ва имкониятларини тез ва сифатли меҳнат қилишга қаратишмоқда. Съездодаги социалистик мубосбақаси кун сайин қизғин авж олмоқдалар. Бу эса бинокорларнинг амбициозлиги юксак масъулиятни топшириқини — «Халқлар дўстлиги» комплексини майдонини муддатидан илгари қурилишида таъбирбали ишга олиб келади.

— Бизнинг бригадаси азмасига бу комплексдаги масъу-

Аммо бундай улкан қоюнада металл конструкторларнинг монтаж қилиши осон бўлмади. Бригада коллективини ўқиб ўрганиди, пойтахт қурилишларида турли-хил оғир-кулини таъбирбали ишга солишди.

С. ДАДАВОВ.

● Меҳнат семестри-80 «АТЛАНТ» ЗАРБДОРЧАСИГА ИШЛАМОҚДА

Тошкент фармацевтика институтининг студентлари ҳам тендорларнинг қатори буюқ Ватанимизнинг турли бурчаларида қизғин меҳнат қилмоқдалар. Чунки, институт бошланғич курс студентларининг саноат оғрада Тошкентдаги навоп фабрикасида ишчиларга ёрдам беришти. Яна бир оғрада фармацевтика заводида ишлаб, ўз соҳаси бўйича қўнқма ҳўсл қилмоқда.

РСФСРнинг Красноярск ўлкаси ва Тошкент оғрадаги «Олимпик» шўҳарида муҳим объектларда ҳам қурилиш оғрадаги ишчиларнинг уртининг муҳими. Қурувчи студентларнинг ана 3 та катта оғрада «Глазташкентстрой»га қарали қурилиш участкаларида меҳнат жа-соратини намоиш қилмоқда.

60 кишидан иборат

Н. ШОИНОГОВ ФОТОСИ.

Шаҳримиз кўнқига кўри қўйиб турган кўпгина осмонлар бинокорнинг лойиҳаси «Ташкилот» институтинида ўриятилган. Институтнинг ақил коллектини шаҳримиз меъморлиқ кафедрасини қўнқамлаштириш йўлидаги ишларининг давом этиришмоқда.

СУРАТДА: шу институт бунёдкорларининг етакчи инженирларидан Олия Аблаева.

Н. ШОИНОГОВ ФОТОСИ.

Тошкентлик қурувчиларнинг бу беш йилликда амалга оширган улкан ишлари хўсусидан тап кетганда «Халқлар дўстлиги» комплексининг илжойи йўл. Аяни дамларда пойтахтининг улкан ва кўркам майдонида Совет Иттифоқи халқлари ўртасидаги дўстлик шарафига ўриятилган ёдгорлиқни барпо этиш билан икки мингта янги бинокор шўғулланмоқда. Тошкентнинг энг байқордор, энг таъбирбали бинокорлари ишга бошлаган йиллишмоқда. 1980 йил — майдон комплексини қурилишида сўнги ҳал қилувчи йилдир. КПСС Марказий Комитетининг шу йил июль Пленумида КПССнинг навбатдаги съездини ўтказиш ҳақидаги қарордан рўхнаган бинокорлар, сантехниклар, пардословчилар ва комплекс қурилиш билан боғлиқ бўлган барча қурувчилар ўзинини беш йиллик пилан ва топшириқларини муддатидан илгари муваффақиятли адо этиш, қурилиш ишлари сифати ва самардорлигини ўстириш учун съездодаги социалистик мубосбақасини авж олдириб юборишган.

11-курлиш трестининг Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденлари кавалери Мухтор Ҳабибуллаев бошқиб бригадасида турли қилувчи вақтларда бажаришга иштирок этган Татар Фарҳод Ханов, рус Александр Путинцев, ўзбек Маннопов Аҳмедов, авар Долгат Микаэлов, украин Николай Бачко, корей Николай Ли... Коллективнинг аъзолари худди бир оила фарзандларидай ишламоқдалар. Улар бир-бирини устоз, бирлари бугун эришган марралар ҳаммаслари учун эртанги кун нормасиде беллишмоқда.

— Бизнинг бригадаси азмасига бу комплексдаги масъу-

Аммо бундай улкан қоюнада металл конструкторларнинг монтаж қилиши осон бўлмади. Бригада коллективини ўқиб ўрганиди, пойтахт қурилишларида турли-хил оғир-кулини таъбирбали ишга солишди.

С. ДАДАВОВ.

ЯХШИ БУЮРТМА

Тошкентдаги «Подъёмник» заводининг коллективини одадлик ташқари буюртмалар бажариди. Бу одада кўча минор таъбирланди. Бу минор Ўзбекистон пойтахтида қурилиш битканлаётган республикада энг кат-

та кино концерт зали сажасига монтаж қилинади. Тантални маънисларга таъбиргарлик кўриш чоғида минор барҳамда маҳсулотлар ердасида саҳна ичарисидан суриб чиқарилади.

(ЎЗАТ).

ЖАҲОН ОИНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

МУҲИМ БОСҚИЧ

КОБУЛ. АХДП Марказий Комитетининг Бош секретари, АДР Революцион кенгаши Раиси ва Бош министри Бабрак Кармалнинг Афғонистон хотин-қизлар демократик ташкилотини ақтивлаштириш семинарига йўлланган мактубида бундай дейлади: янги жаҳият барпо этишда хотин-қизларнинг ролини ошириш — ҳозирги босқичда Афғонистон хотин-қизлар демократик ташкилотининг гоат муҳим вазифасидир.

Бабрак Кармал республика Ватан фронтини вужудга келтиришда хотин-қизларни бериштириш муҳим роль ўйнаганини таъкидлаб, афғон меҳнатқаш хотин-қизларини иктимомий-сиёсий ҳаётда янада кенг жалб этишга, уларга Апрель революциясининг мақсид ва вазифаларини, АХДП

Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган учинчи пленуми қарорларини тушутиришга даъват этди. Афғонистон раҳбари ақиллиқчи-лобчиларга қарши кўрда хотин-қизлар ташкилотининг қўнқан ҳиссасига, шўнқидек саводсизликни тўғатиш соҳасидаги унинг фаолиятига юксак баҳо берди. У айтдики, афғон хотин-қизлари эр-кавлар билан бир қаторда туриб афғон халқига баът-сўвад келтиришда янги жаҳият қуришлари учун ҳозирги пайтда уларга барча шарт-шароитлар яратиб берилган.

Афғонистон хотин-қизлари демократик ташкилотини ақтивлаштириш оқилган семинари мамлакатда хотин-қизлар ҳаракатини ривожлантиришда муҳим босқичдир. Бу семинарда хотин-қизлар союзи ички ва Афғонистонда янги жаҳият барпо этиш жараёнида хотин-қизлар иштирокини таъминлаш принциплари ишлаб чиқилди.

ЗУЛМ ҚУРБОНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК. АҚШнинг хўшкор доирлари ҳукуматининг дидига ёймайдиган газеталар ва журналистларни қувғин қилишни кучайтиришмоқдалар. Коинтикут штатининг Нью-Йорк шаҳрида чикадиган «Нью-Йорк дей» газетаси ашаддий қувғиннинг навбатдаги қурбони бўлди. Шу газета саҳифаларида

КАСАБА СОЮЗЛАРИГА ҲУЖУМ

ЛОНДОН. Консерваторлар ҳукумати Британия саноат корпорацияларининг маънафатларига қўллаб, ҳаракат қилиб, инглиз касабаси союзуларига яна ҳукум қилди.

Ишга жойлаштириш масаласи билан шўғулланувчи министр Ж. Прайор эълон қилган янги қонун лойиҳасини обдорчилик жамоатлар палатаси қабул қилган ва ишчиларнинг маънафатларига эид бўлган «машғуллик тўғрисидаги қонун»га қўнқима деб баҳоламоқдалар. Қонун лойиҳаси меҳнатқашлар

ЛЮСАКА. Жанурий Африкадаги миллий конгресс органи «Сечаба» журнали эсади: Гарб давлатлари, асвало АҚШ, ГФР, Англия ва Франция монополиялари партия давлатларининг энергетика базасини келгайтиришда Жанурий Африка Республикаси ирқчилари томонидан амалга оширилган таъбиргарлик жуда катта ёрдам бермоқдалар. Журнал таъкидлаб ўтганидек, энергетика кризисидан давом

ЧЕТ ЭЛ МАДАНИЯТИ ЯНГИЛИКЛАРИ

БЕРЛИН. Потенциал Цейлигхоф саройида ўтаётган выставка олти социалистик мамлакат расмоларининг асарларини намоиш этилмоқда. Выставка ГДР овоз этилганда кейин ана шу округ марказининг 35 йиллик тарққитига бағишланган. Бу йил қардош мамлакатлар расмоларининг ўчрашувида Белоруссия ССР Расмолар союзининг вакиллари иштирок этмоқдалар.

ИРҚЧИЛАРГА ЁРДАМ

режими Америка ва Англия нефть монополияларининг ёрдами билан нефть маҳсулотларининг 90 проценти қўнқини экспорт қилмоқда.

ДЕХЛИ. Бу ерда «Хиндустон миллий маркази» выставка коллективини ташкил

«Сасол» лойиҳаси мамлакатни билди билан таъминлаш программасида алоҳида ўрин олади. Африкалик кон ишчилари Жанурий Африка Республикаси шахталарида жуда оз меҳнат ҳақи эвази-

«Тошкент оқшом» га босилган кейин

ҚАЧОН ТИЛГА КИРАДИ?

Шундай сарлаҳали материалда шўҳардаги айрим тақсофлар яқин ишлаб-маъмури танқид қилинган эди.

БУ ҚАНДАЙ МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК?

Бу сарлаҳали материалда ҳам Богдан Хмельницкий кўчасидаги тақсофларнинг ачандан буюм ремонт қилинганга хабар қилинган эди. Бошқариш бу борада ҳам чора қўнқини маълум қилди.

АММО ЧОРА КУРИЛДИ

НУҶСОНЛАР БАРТАРАФ ЭТИЛДИ

Газеткочлардан келган хатлардан бирда марказий аптекадаги айрим ношулиқлар тўғрисида шикоят қилинган эди.

Шўҳар дориконлар Бошқармасидан олинган жавобда қўнқини, шикоятчининг хати унинг иштирокида муҳофизат этилди. Хатога йўл қўйган аптека ходимига нисбатан чора қўнқини.

Бошқа бир хатда газеткоч Ш. Махсумов Ш. Махсумовнинг қурувчилар бажармай қолдириб кетган чала ишлар ҳақида шикоят қилган эди.

Кироз район ижроия комитетидан олинган жавобда қўнқини, хат «Илгирей» трести раҳбарлари диққатига ҳавола этилди. «Илгирей» трести яқин фурсат ичиде маъсиде чала қолдириб кетган ишларни поинига етказиши зарур.

Меҳнатқашлардан тўшбаган хатлардан бирда ўқитувчи Л. Раҳимовга ўзига нисбатан адолатсизлик қилингани ҳақида маълум қилган эди.

Шўҳар халқ маорифи Бошқармаси бу масалани ижодий ҳал этиб, Л. Раҳимовани иш билан таъминлангани маълум қилди.

Абу Али ибн Сино ҳақида фильм

Ўзбекистон кинопублицистлари ўзларининг янги асарини атоқли олим ва мутафаккир Абу Али ибн Сино туғилган кунининг минг йиллигига бағишладилар. Улар яратган «Абу Али ибн Сино» деб аталади. Фильмни А. Қанонов режиссёр-оператор Наримон Азимов суратлади. Суратда олим мутафаккирнинг юрти Афсона қишлоғида ва олимнинг номи билан боғланган бошқа жойларда ўтказилди. Республиканинг табиғий олимлари медицинадаги ривожлантиришда Абу Али ибн Сино асарларининг жуда катта аҳамияти касб этиши тўғрисида ақраблар гапирдилар. Бу рангли кинолентанинг премьераси бўлиб ўтди, фильм мамлакат экранларига чиқди. (ЎЗАТА).

Қардошларимиз ижодидан

Михаил ЗОШЧЕНКО, Украина.

КИБОР ХОНИМ

Григорий Иванович Иванович ух торди, ени билан иясини ардию, хиюсини бошлади: — Мен сизга айтсам, биродарлар, шяла кийган хотинларни жиннидан баттар ёмон қўрамай. Мабоёо бошига шяла кўйдириб оёғига ола бодириб пайпоқ ёпиштириб олганми, ёни қўлига, гўрўхта сума ушшаб тилла тишларни иржақтириб — юрганни хотинни кўрсам, елкам етти қарич тириши дод деб юборгим келади. Худо шохид, бунақа кибор хонимлар мен учун аёв эмас, бамисоли тақир эрининг ўзинаси. Ило, ёғон бўлмасин, бир замоналар мен ҳам ушанақа битта кибор хонимнинг қўлига тушиб қолганман. Инкаламиз мазаза қилиб сабақлашдик, ҳатто уни театрга ҳам олиб бордим. Хамма бало ана шу хоним театрга тушдию, ўзининг мафкуравий қиёфасини менга намойиш этдиқўди. Гани илодосидан бошлай.

БҮЁЁҚЛАРДА ҲАЁТ НАФАСИ

Ўзбекистон Маданият вазирлиги, ЎзЛКСМ Марказий Комитети ва республика Рассомлар союзи ҳар икки йилда бир марта «Ёшлар намойиш этиди» кўргазмасини ташкил қилиб келади. Бундан икки йил олдин шу кўргазмалардан бири ҳақидаги фикрини сўраганимизда таниқли рассом Рўзи Чориев «Уэкспериментларга бойлиги билан ажралиб туради», деб жавоб берган эди.

Тажрибалари янги кўчун доимо кескин қиёфа бўлади. Ахир улар мутафаккир ёки инкор этилиш манзиллардан биригагина эллади, холос. Бу кескинликдан ҳайиқмаслик фақат жасоратли кишиларгагина хосдир. Шу кўнларда Ўзбекистон ССР Рассомлар союзининг кўргазмалар залыда намойиш қилинаётган ёшларнинг бу галги ижодий ҳисоботи тажриба асарларига бойлиги билан характерланади. Шунга кўра бугунги ёшлар таъририй санъатини жасоратлар таъририй санъати деб аташ мумкин.

Кўргазмага қўйилган асарлардан бирининг остидаги ўзунинг ўқиймиз: Жапон Умарбеков «Афсонавий комдив М. Миршарофов портрети». Асарда машҳур қаҳрамон тасвирланади, от устида тасвирланади. Унинг юзюда жуғурта ва соқинлик бор. Миршарофов бир қўли билан от жилонини тортиб, бири билан эса қилч қилонини ушлаб турибди. Отнинг олдинги оёқлари кўтарилиб, гўё кишабағандек. Орада плаанда — осмон, қизғин тепаликлар, инқилобнинг уюқларга қўзғилиб кетган оғлиқ қўлини... Буларнинг барчаси, ҳатто осмон ҳам, Миршарофовдан қўйилади. Отнинг кўтарилиган олдинги оёқлари «афсонавий» деган тўшучанинг таъририй ифодасидир. Лекин асар фон асосий план билан шаклий ахилликнинг содир қилса-да, қаҳрамон руҳини оқишда сўз фаолият кўрсатади.

Дарвоқе, асосий план Э. М. Фальконе-нинг «Мис чанандо»-ни эслатиб юбормайди ва бу асар қимматининг бир поғона кўйи тушишига сабаб бўлмайди. Рассомнинг «Исон тафаккур» асари эса шаклан баъқуллода ва мураккаб. Атлант ҳайкалида осмон шар шаклида тасвир этилган. Осмонни ўз ҳолатида акс эттириш ҳайкалтарошлик санъатининг имкониятларидан ташқирдаги нарсас. Ахир ҳар нарсанинг ҳам ҳар нарсанинг ҳам қўли булади. Атлантнинг осмондан айрилиши эса уни ҳалидан айрилиш демекдир... Охир оқибатда осмон шар шаклини қабул қилади. Ивалон Умарбековнинг бу асарида ҳам шартлилик ва рамзийлик зарурат талабига кўра қўлланилган. Полотно марказини аёл тасвири эгаллайди. Балки у қадимги юнонлар Афродита, римликлар эса Венера деб атаган гўзаллик деб севги маъбуладидир. Лекин бу муҳим эмас... Бу ерда аёл покка туйғулар тисмоли бўлиб гаўдаланади. Унинг икки ёнида Навойи ва Петрука, Берҳуд ва да, Винчи, Бехуш ва Менделеев... Улар турли ҳолатларда турадилар.

Манс, Беруний тизасида очик китоб бўлади, қабристондаги Гамлет каби инсон бош чанонини кўнда туби, унга боққанча ўйга толган. Улуғларнинг остида кўна шаҳар ислари, бошлар устида эса юлдуз буржлари акс этиди. Бу ерда, шунингдек, фаннинг асбоби, оқин математик формулалар ҳам бор. Буларнинг жамъи инсон тафаккури тисмонини ташкил қилади. Аёл тасвири асар марказида тургани каби покка-да туйғулар ҳам инсон тафаккури интилишларининг марказида тургани лозим.

Мансани шаклий ўзалигига акс эттиришнинг имкони бўлмаган пайда рамзийлик вужуда келади, дедик. Демак, у зарурат туйғулар реаллик чегарасининг бузиллиши, рамзийлик эса бу чегара орқасидаги имкондир. Рамзийлик ҳам ўз чегарасига эгалдир, унинг ортида маъхумот қўйлашган. М. Тўхтаевнинг «Кентавр — 80» асарида ана шу заминга, маъхумот

ОПТИМИСТ

Аллаким дейдими, юз минг йил ўтган На бир гул қолади, на чаман бир боғ. На кўкда чарх урган гўзал қаландирчоқ. На йўлинг ёритган кўкдаги чирчоқ. На дарё, на денгиз, ўрмон қолади. Хаммаси бўлади теп-текис тулпароқ. Тупроқни, на унда бир жон бўлади, Коинот сунтада қовжирган, юк! Бекор гап! Шу кўёш ёнади чекис, Ер мангу ўшайди ашнаб, навқиром, Яшасер, эр ўртоқ ишонча-ла шакиса На ерга, на элга келади ирон. Иом шунга ишонмай, бўлса гунаким, Юз минг йил ўтганда бир келиб кетсин. Жамолни очилган ёруғ дунёни Манчали бахти бор — бир кўрб кетсин!

ЁШЛИКДАН БИР ЛАВҲА

Мен сендан розиман, эй барра гийб, Навқирон ёшлигим селдинг эсимга, Эй, эрик сулар, майли ўйнаб оқ, Ёшликдан бир лавха келди кўзимга. ...Бор ғаш. Шу эрик, Пасти лавха девор, Деворга суянган жайқоғи олма, Имм қизил ботда жилваган ёнқор: «Хушига келмасан тегма, қўй, олма!» Узюкчи бўлганим тусди эрикам, Бир шўнбег чикча-да кетди дуналаб. Қандайни олмасин турсам чамалаб, Қанча кичка олди-да қочди кул боққа. «Этиб ол, сенни бўлди олма!» Дегандек кайрилиб бир ишва қилди. Юрагим жик этиди ва дедик — қолма, Югур, чоп! Мен чопдим. Қиз яна қулди. Мен уни қуваман, Қуваман ҳамон, Хамон у қочади тўтқиқ беомасдан! Улимга ҳаққим йўқ бир бор кўрмасдан!

ДОНО

Рассом Абдулҳақ АБДУЛЛАЕВГА Бир кўзи кўр эди, боши эса кал, Соқроқ сийрароқ ва чўтур юзи, Оғирлиқ тингларида қулғи ҳам сал, Тенгисдо доно эди ва ленин ўзи! «Хор қилар хотин!» деб ўйланмади у, «Шунга ҳам хотин!» — кўрди таънадан. Ҳеч қимдан ақлий амади у, Бебаҳар қоларди фақат бир нодон! Ишлар келарди энибарт қилиб, Кетарди кўп ўтмай элга қайтиб: Ақлига-зеҳнига тасанио айтиб, Хушидан эчиниб, баъзида қулиб! Оламин турса ҳам ақли доғрум, Сувдек эртиса юрди нуқсоним. Бир ҳўкча ва итот эди бор-ўғим. Ортади йилма-йил шоғирдан соним! Отири оламдан ўтди у қўли у, Топгани давлати — ақлини Бориб, Нуқсонни ўзи-ла олиб кетди у! Сўнгидан шоғирлар элди хотира, Эҳнига, ақлига тасанио айтиб. Нуқсонни элга ҳам олмади сирби! Хаттоки бир чегра ўтмади туртиб! Ипп ўтди, юз йиллар... Доно шўхрати Нур бўлиб элдан-эл кўчиб юрибди. Яқинда таққалди битта сурати: Чиройли бир одам ўйлаб турибди! Ҳа, уни қизибди катта бир рассом, Барчаннинг меҳрини тоотар улуг... «Гар қолса ақиллик бирла улуг ном, Нуқсонни келмади ҳеч ким элга!»

ОНАМ ЮДУЗИ

Муҳтарам онам Холбибининг ёркин хотирасига Кўкка боқиб, баъзан кечаси, Нурга тўлиб кетарди кўзинг. Порлар эди ойнинг қулчаси, Қаторида сеннинг юлдузинг. Кеча боқсам, ўша юлдузинг, Хамон кўкда ёниб турибсан. Фақат сеннинг юлдузи кўзинг, Фақат жисминг гўрға кирибсан. Демак, она, ўзинг ўтсан ҳам Порлар ёнар ҳамон юлдузинг. Ўша юлдуз дардимга маҳкам, Ўша юлдуз — кўлимда кўзинг!!!

ЭРКИГА ҚҮЙ

Сен зўрлаб гунчанинг бергини ёзма, Қўй, гунча гунчаллик даврини сурсин. Гунчаллик даврига озор етказма, Гунчаллик даврини кўларим кўрсин! Вақтинки, келади ўзи ёзилиб, Ўз хушини бемалол кўз-кўз қилади. Қўй гунча кетмасин бевақт ёзилиб, Очлар чоғини ўзи билади!!!

ТУЛАННГ НОМИ

Ким сенга ном берди ағули беор деб, Ёз бўйи ранг-баранг очилган чечак. Қандайни номинсоз, қандай бертариб, Нохотики шу номда урнинг кечмак. Гар мендан сўрсанлар, дордим сакхи гул, Танти гул, чаман гул, ё гули хандон. Бадномини шаклиндан ағф каби юл, Шулардан биттасин қабул эди, эи жон! Бадномда юрмагин, эи хандон чечак. Сен тугул менга ҳам малол келди. Инсофсиз бу иш ҳам битмоғи керак, Адолат ҳамиша гўлиб бўлади!

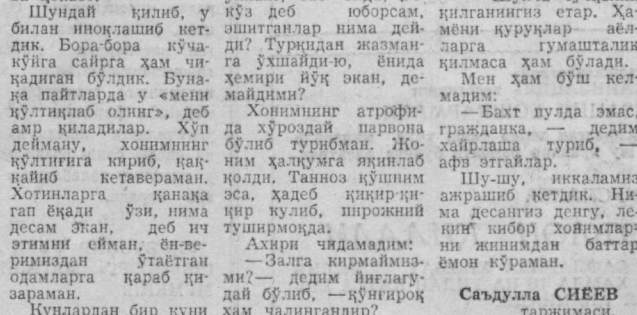
лар, мур энергиясининг сарфини, унинг бевосита иссиқликка айланиши тартибга сола бошладилар. Белоруссия ССР Фанлар академиясининг академиги В. Бойковнинг сузларига кўра, шу ҳодиса физика механизмининг ўрганиши, унинг натижалари янги приборлар ва технология жараёнларга айланди, деб умид тутиш-на, мур беради.

ЯЛҚОВ ОЛМАХОНЛАР

Бу кузатишларнинг сўзлари билан кўнунда фақат бир марта хўрақларан, қолган пайда эса улар қилиб олиб юқибди. Чунонки, баъзилари кўш чирки билан қон шўхларининг эса тушга барангига иштаҳа...

«Ўзбекистон» киностудиясида суратга олинаётган янги мультфильм «Кураш» деб аталади. Бу фильмни режиссёр Ш. Шокирова бошчилигидаги группа Д. Салимов сценарийи асосида суратга олмақда.

Суратда: фильмдан надр. Л. Глауберзон фотоси.

Суратда: фильмдан надр. Л. Глауберзон фотоси.

Редатори ўринбосари С. Б. ЕҚУБОВ. 3 ТУШКЕНТ БЕТ ШОШМА 11 АВГУСТ, 1980 й.

• Фан ва техника: изланишлар, кашфиётлар

ЁРҚИНЛИКНИ МАГНИТ БОШҚАРАДИ

Белоруссия Фанлар академияси қаттиқ исми ва ним ўзтажичлар физика институтининг олими л. Юминева шарафини янгида бошқариш усулини топдилар. У оптика, электроника соҳасида ва бошқа баъзи йналишлардаги тадқиқотларнинг истиқболларини кенгайтиради. Институт лабораториясида лазер энергиясининг таъририй шўхланишига қодир қаттиқ жисмлар билан экспериментлар ўтказилди. Олимлар уларни қучли магнит майдонига қўйдилар. Шундан сўнг моддалар ўз хос-сасини гўлда узгартириб юборди: бир хил моддалар янада ёриқлашди, инкинчи хили ўтказилди. Тадқиқотчилар янги ҳодисага биринчи амалий соҳа топдилар. Улар магнит майдонининг қучланганлигини ўзгартириб, люминесценцияни бошқара бошладилар.

• Фан ва техника: изланишлар, кашфиётлар

ЯЛҚОВ ОЛМАХОНЛАР

Сергейрат кишилар тўғрисида «чархдаги олмахондек айланади» дейишади. Аммо Ока Курнохонсининг му-тахассислари бу гал ҳақиқатга тўғри келчирди, деб ҳисоблайдилар: олмахонлар ҳечам захматсиз бўлмай қичди. Кўриқхона ҳодимлари тўтиб олинган олмахонларнинг бўйига митти радиопердацичлик энгли тасма бойлаб уларни кўйиб юборишди. Орадан бирмунча муддат ўтган тадқиқотчилар радиопеленгаторлар орқали ўрмонда бу ҳайвонларни тез топиб кузатиш имкониятига эга бўлдилар.

• Фан ва техника: изланишлар, кашфиётлар

ЯЛҚОВ ОЛМАХОНЛАР

Бу кузатишларнинг сўзлари билан кўнунда фақат бир марта хўрақларан, қолган пайда эса улар қилиб олиб юқибди. Чунонки, баъзилари кўш чирки билан қон шўхларининг эса тушга барангига иштаҳа...

